

A cada verb i a cada complement, la seva preposició

J. M. i C.

Un universal de totes les llengües és el principi d'economia, és a dir, produir la màxima informació amb els mínims recursos. Així, generalment no diem *Menjo carn i menjo peix*, sinó que evitem la repetició d'un verb que se sobreentén inequívocament i escurcem la frase: *Menjo carn i peix*; en altres enunciat, allò que elidim és un complement; en lloc de *Vénen amb moto i van amb moto*, diem *Vénen i van amb moto*, estalviant-nos ara un sintagma que, també inequívocament, és un circumstancial instrumental tant de **venir** com de **anar**.

Tanmateix, l'hàbit de no enunciar un element condueix adesiara a construccions incorrectes. Aquí volem referir-nos a la coordinació de dos verbs que regeixen preposicions diferents. Encara que pugui semblar correcta una oració com **Continuament entrava i sortia de casa*, no ho és, perquè **entrar** no accepta *de*, com **sortir**; per tant, no ens podem estalviar de dir dues vegades el complement amb la preposició adequada: *Continuament entrava a casa i sortia de casa*. Això no obstant, no és prou normal aquest canvi, ja que el català ens permet de recórrer a un pronom per a economitzar l'ús del complement: *Continuament entrava a casa i en sortia* (en equival a *de casa*). Sempre que hàgim de coordinar dos verbs que comparteixen un complement, hem d'assegurar-nos amb quina preposició es construeix cadascun: **asseure's** duu *a* o *en*; **aixecar-se**, en canvi, *de*. Per això hem de dir: *S'asseia a taula i se n'aixecava*, i no **S'asseia i s'aixecava de taula*. **Apropiar-se** demana la preposició *de*; **vendre** duu el complement directe sense preposició. Per tant, no és bona la frase **S'apropiava i venia el que no era seu*, que cal substituir per *S'apropiava del que no era seu i ho venia* (on el pronom *ho* representa l'expressió sense preposició *el que no era seu*). **Plànyer-se** regeix *de*; **doldre**, un complement directe sense preposició; consegüentment no és bona la frase **Es planyia i li dolia la seva desgràcia*, que cal substituir per *Es planyia de la seva desgràcia i li dolia*, on l'objecte de *dolia* és, sense ambigüitats, *la seva desgràcia*.

En alguns casos, els verbs que es coordinen demanen una preposició distinta, la qual, però, encapçala cadascun dels complements; en l'oració *En Jordi anava i venia de Barcelona a Tarragona*, l'economia del llenguatge permet no haver de repetir el nom de les dues ciutats **a** on anava i **d'**on venia; en realitat equival a *En Jordi anava a Barcelona [i venia de Tarragona] i venia de Barcelona [i anava a Tarragona]*. Observeu que en construccions d'aquesta mena és obligatori enunciar primer el complement que va amb la preposició que regeix el verb que s'enuncia en darrer lloc; no és correcte, doncs, **En Jordi anava i venia a Barcelona de Tarragona*.

[*Medicampus*, 11 febrer 2002]